

SYMFOMANIA!
DO IT YOURSELF

WOLFGANG AMADEUS MOZART JUPITERSYMFONIE

INTRO

Vandaag luisteren we naar Symfonie nr. 41 in C ofwel de 'Jupitersymfonie' van Wolfgang Amadeus Mozart.

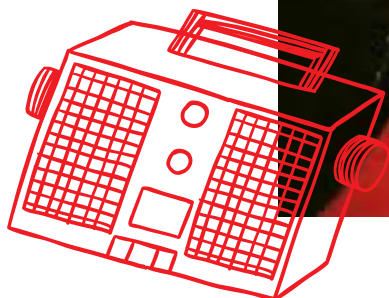
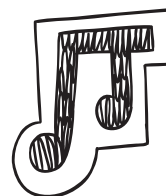
EEN MUZIKAAL WONDERKIND

Wolfgang Amadeus Mozart wordt wel eens één van de muzikale wonderkinderen uit onze muziekgeschiedenis genoemd. Als jong kind was hij al een virtuoos op viool, orgel en klavecimbel (de voorloper van de piano). Op vijfjarige leeftijd componeerde hij al zijn eerste muziekstuk!

Mozart leefde een kort maar intens leven. Hij kende veel successen maar ook heel wat moeilijke periodes in zijn leven. Zo kreeg hij samen met zijn vrouw Constanze Weber zes kinderen, van wie er vier vroeg stierven. Ook Mozart werd ziek en stierf toen hij 35 jaar oud was.

Mozart was een extreem snelle en harde werker en liet de wereld meer dan 600 gecomponeerde werken na. Hij is vandaag de dag nog één van de beroemdste componisten uit de geschiedenis van de klassieke muziek.

DE JUPITERSYMFONIE

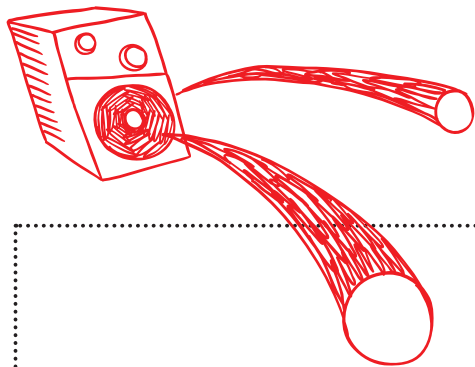
Wolfgang schreef zijn 41ste symfonie in het jaar 1788. Dit was een donker jaar uit zijn leven. De componist zat ziek en zonder geld thuis. Hij stortte zich ondanks zijn gezondheid op de muziek en schreef op twee maanden tijd niet minder dan drie symfonieën en een tiental andere werken! Zijn 41ste symfonie in C groot, ofwel de Jupitersymfonie, is de laatste symfonie die Mozart componeerde.

De naam van de symfonie verwijst naar Jupiter, de Romeinse oppergod en god van de hemel en de donder. Mozart bedacht deze titel niet zelf. De symfonie kreeg doorheen de jaren deze bijnaam omdat veel luisteraars hem passend vonden bij het krachtige en koninklijke karakter van de muziek. Kenners zien Jupiter als het toppunt van Mozarts kunnen, een echt meesterwerk. Als dat geen goddelijke titel verdient!

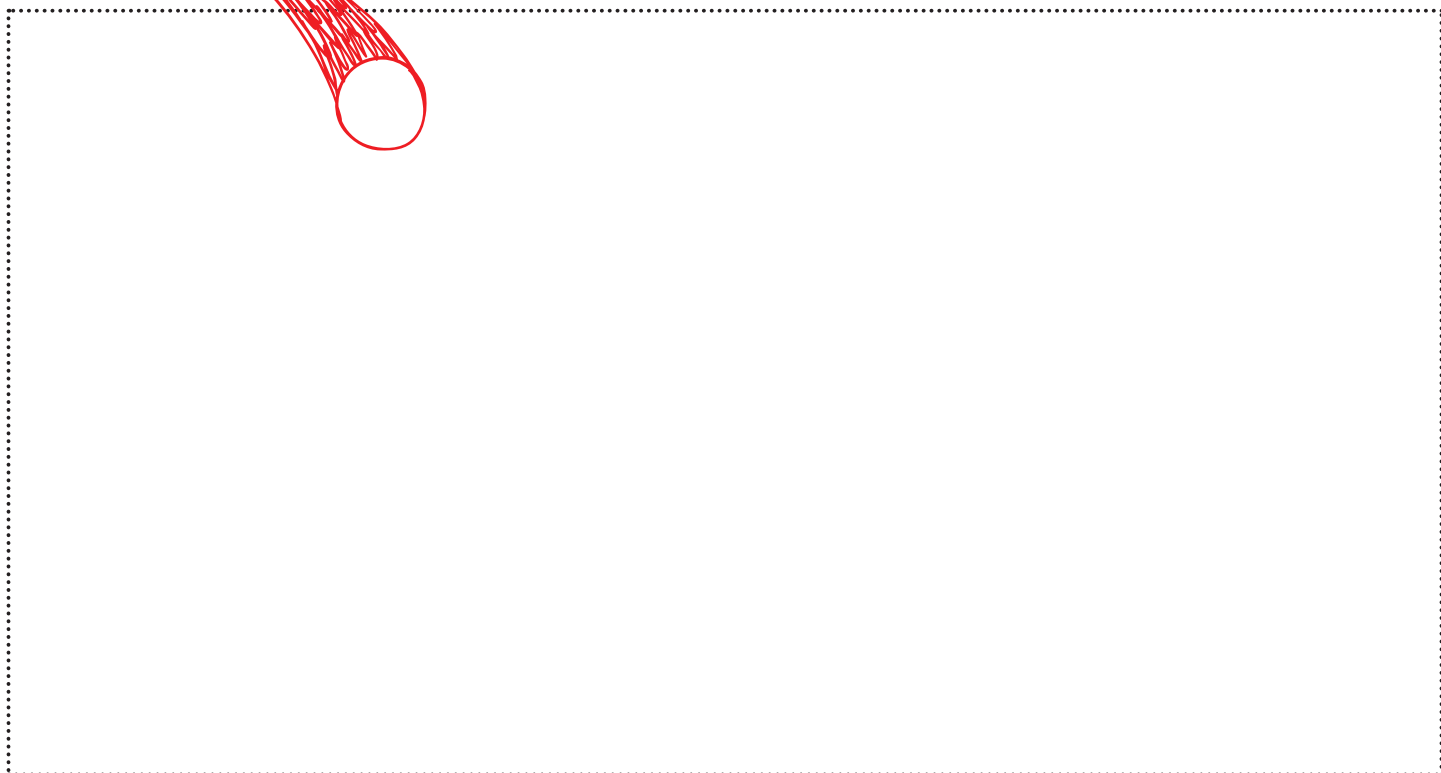
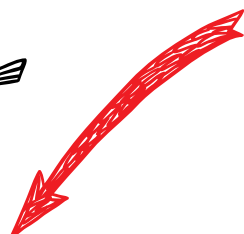
DEEL 1: ALLEGRO VIVACE EEN KONINKLIJK SFEERTJE

Als je het eerste deel beluistert, is het geen wonder dat symfonie 41 door de jaren heen de bijnaam Jupiter kreeg. Het muziekstuk begint met een plechtstatige, koninklijke sfeer. De titel allegro vivace is Italiaans voor snel en levendig en geeft het tempo en de sfeer van de muziek weer.

OPDRACHT:

Sluit je ogen en **luister hier** naar het begin van de 41ste symfonie. Waan je je al in een fantasiepaleis ver weg? Of tussen de Romeinse Goden? Of misschien bevind je je wel op een heel andere plaats? Verzin je eigen muzikale verhaal bij de muziek en maak een tekening van wat je hoort.

EEN MUZIKALE MOPPENTAPPER

Wist je dat... Mozart naast een geniale componist ook een echte moppentapper was? Hij hield het meest van flauwe humor en platvloerse grappen! Zo componeerde hij in zijn vrije tijd graag schunnige liedjes voor zijn vriendenkring, waaronder een canon met de tot verbeelding sprekende titel 'kus mijn achterwerk'.

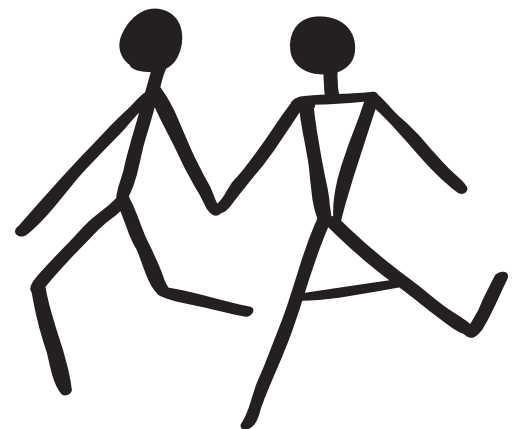
Ook in het eerste deel van de Jupitersymfonie sluipt een muzikaal mopje. Aan het einde van het eerste deel verstoort Mozart de melodie van 'un bacio di mano' ofwel 'een kus op de hand' in de muziek.

Un bacio di mano was een eerder geschreven muziekstuk van Mozart. Het gaat over een zenuwachtige jonge man die voor het eerst een meisje op de hand kust. De sfeer van stukje staat in fel contrast met het plechtige en koninklijke begin van het eerste deel. Het is voor Mozart een muzikaal mopje om het serieuze eerste deel te relativiseren en een knipoog naar de kenners die zijn muziek goed kennen.

MOZART ALS KIND

Beluister **hier** de originele versie van 'un bacio di mano'
Beluister **hier** de knipoog naar 'un bacio di mano' in de Jupitersymfonie.

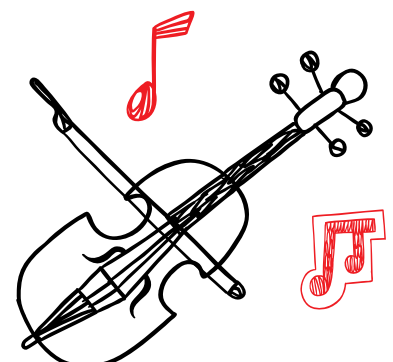
OPDRACHT: OP WANDEL DOOR DE WOONKAMER!

Zet het **Andante Cantabile** van Mozart op.
Trek je dans- of wandelschoenen aan en maak een dansante wandeling door jouw huiskamer in de stijl van de Sarabande!

DEEL 2: ANDANTE CANTABILE

Andante Cantabile betekent langzaam en zangerig. Het voelt aan als een rustige wandeling. De violen zingen en toveren een prachtige melodie uit hun instrument.

Mozart schrijft het Andante Cantabile als een Sarabande. Dat is een trage, plechtige dans met sierlijke bewegingen die van de 15de tot 17de eeuw heel populair was aan het Franse hof. **Hier** vind je een voorbeeld van enkele sarabande dansmoves!

BOEM, PAUKESLAG! MENUETTO.

Menuetto is het derde deel van de 41ste symfonie van Mozart. In dit deel kan je Jupiter, de god van de donder en bliksem aan het werk horen in de vorm van rommelende pauken!

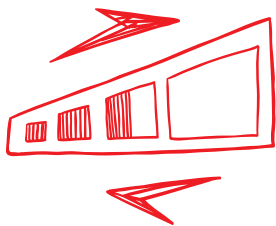
Een donderende pauk hoe klinkt dat?

Luister **hier** naar het typische geluid van een paukenslag!

Luister **hier** naar het Menuetto. Herken je het gedonder van Jupiter en de pauken onder het ruisen van de wind gebracht door de blazers en de strijkers?

WIST JE DAT

De klarinetten, die normaal altijd meespelen in het symfonisch orkest, deze keer niet meedoen? Mozart schreef geen stem uit voor hen. De klarinettenisten mogen voor één keertje pauzeren tijdens de 41ste symfonie.

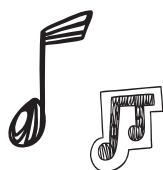

DEEL 4: MOLTO ALLEGRO

Molto Allegro is Italiaans voor zeer snel. Het geeft een zeer snel en levendig karakter van de muziek weer.

Het laatste deel van de 41ste symfonie is zeer geliefd onder kenners. Mozart spint vanuit enkele simpele muzikale bouwstenen een prachtig muzikaal web. Zo begint het molto allegro met vier simpele noten in de viool. Doorheen het hele deel worden deze vier noten overgenomen en verder gevarieerd door alle andere instrumenten in het orkest.

In **dit filmpje** kan je mooi volgen hoe Mozart zijn ingrediënten uitkiest en met elkaar verweeft. Veel kijkplezier!

OPDRACHT: BOUW JE EIGEN DONDERDRUM!

DRUMS

- Lege conservenblikjes
- Een ballon per blik
- Elastiekjes

1. Knip de onderkant van de ballon (het deeltje dat je gebruikt om op te blazen) en span de bovenkant om de bovenzijde van het conservenblikje.
2. Houd de ballon op zijn plaats met een elastiekje.
3. Personaliseer je drum door hem te verven of te beplakken met gekleurd papier!

DRUMSTOKKEN

- Potloden of houten stokjes
- Vulling: papieren zakdoekjes, pluche, oude stof...
- Een stukje stof en een touwtje
- Tape

1. Neem een potlood of houten stok en een beetje vulmiddel. Maak een propje van het vulmiddel en bevestig het met plakband als een balletje op de stok.
2. Neem een stukje stof en plooi het rond het balletje van tape.
3. Bevestig de stof met een touwtje (zie foto).

GENIET VAN DE PRACHTIGE MUZIEK VAN WOLFGANG AMADEUS MOZART!